

תענית אסתר לעתיד

1. רמב"ם הלכות תעניות פרק ה הלכה יט

כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה שנאמר זכריה ח' כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו. בריך רחמנא דסיען.

2. מגיד משנה הלכות תעניות פרק ה הלכה ה

תענית זה לא נזכר בגמרא אבל נהגו בו ואמרו קצת מפרשים שמ"ש פ"ק דמגילה (דף ב') זמן קהלה לכל היא, ר"ל זמן תענית שנקהלו הכל בשושן ב"ג באדר להתענות עם מרדכי ואסתר ועל זה סמכו להתענות:

3. רמב"ם הל' מגילה בסופו

כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח חוץ ממגילת אסתר והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינן בטלין לעולם. ואע"פ שכל זכרון הצרות יבטל שנאמר כי נשכחו הצרות הראשונות וכי נסתרו מעיני ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם לא יבטלו שנאמר וימי הפורים.

4. ר"ן על הר"ף תענית דף ז ע"א (בשם הראב"ד)

אלא שהוא ז"ל כתב ד"ג אינו דומה לשאר תעניות דזכרון הוא לנס שנעשה בו ועוד שיש לנו סמך בכתוב שאמר וכאשר קימו על נפשם דברי הצומות לומר שכשם שקבלו עליהם לעשות יום טוב כך קבלו עליהם דברי הצומות וזעקתם כלומר לעשות תענית בכל שנה ושנה.

5. אבן עזרא אסתר פרק ט פסוק ל

ולפי דעתי שחכמינו ז"ל קבעו התענית יום הפחד וטעם דברי הצומות על הנזכרים בספר זכריה שהן בתמוז ואב ותשרי וטבת והטעם כי קיימו היהודים על נפשם לשמוח בימי הפורים כאשר קיימו על נפשם ועל זרעם להתענות בימי אבלם כאשר הובקעה העיר ונשרף הבית כי הנביא לא ציום שיתענו כאשר אפרש במקומו

6. רמב"ם הלכות תעניות פרק ה הלכה ה

ונהגו כל ישראל בזמנים אלו להתענות בשלשה עשר באדר זכר לתענית שהתענו בימי המן שנאמר אסתר ט' דברי הצומות וזעקתם, ואם חל שלשה עשר באדר להיות בשבת מקדימין ומתעניין בחמישי שהוא אחד עשר, אבל אחד מארבעה ימי הצומות שחל להיות בשבת דוחין אותו לאחר השבת, חל להיות בערב שבת מתעניין בערב שבת,

7. מגיד משנה הלכות תעניות שם

ואם חל י"ג באדר וכו' גם זה פשוט והטעם שא"א לאחר עד יום א' לפי שהוא פורים וכן אין מתענין בע"ש מפני כבוד השבת ואף על פי שנפסקה הלכה בתענית שחל להיות בע"ש מתענה ומשלים כמו שיתבאר בסמוך דוקא כשבא זמנו הקבוע לו בע"ש אבל כשהוא נדחה מזמנו אין קובעין אותו בע"ש וכן מפורש בתשובת הגאונים ז"ל:

8. מרדכי ריש מגילה סי תשע"ו

ומה שאנו מקדימין התענית ליום ה' כשחל פורים אחד בשבת מפרש שם מפני שאין יכול לקובעו בע"ש מפני שהן טרודין לטרוח בכבוד שבת והכי איתא בתשובת הגאון ואע"פ דאמרינן לקמן ט' באב מאחרין ולא מקדימין משום דפורענותא הוא.

[אבל צום אסתר לא פורענותא הוא. הגהות מהר"י ומהצ"ש]

9. התועדות תשמ"ו ח"ב ע' 696

ויש לו מר שמעלת היום רצון דתענית אסתר גם במצב של גאולה היא לא רק בזמן בית שני שנשלם לאחר נס פורים ובמילא חגגו בו את ימי הפורים ולפנ"ז תענית אסתר אלא יתירה מזה גם בגאולה העתידה שכן ע"פ פס"ד הרמב"ם הל' מגילה פ"ב הי"ח שימי הפורים לא יבטלו שנאמר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם מובן שכן הוא גם בנוגע לתענית אסתר ונמצא שתענית אסתר פועל ענין הכי פנימי ונעלה התגלות רצון העליון ב"ה בדרגא כזו שאין בה חילוק בין גלות לגאולה.